

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Mfv.X.10.058/2020/5.

A tanács tagjai: . Stark Marianna a tanács elnöke

. Tanczos Rita előadó bíró

é dr. Csernay Krisztina bíró

A felperes: felperes neve

A felperes képviselője: Dr. Szűcs Péter Ügyvédi Iroda

ügyintéző: dr. Szűcs Péter ügyvéd

Az alperes: alperes neve

Az alperes képviselője: Dr. Nádas György ügyvéd

A per tárgya: rendkívüli lemondás jogkövetkezményeinek alkalmazása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél: alperes

A felülvizsgálni kért jogerős határozat:

Debreceni Törvényszék 2.Mf.21.390/2019/5.

Az elsőfokú bíróság határozata:

Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.252/2018/13.

Rendelkező rész

A Kúria a Debreceni Törvényszék 2.Mf.21.390/2019/5. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 100.000,- (százezer) Ft + 27.000,- (huszonhétezer) Ft áfa felülvizsgálati eljárás költséget.

A felülvizsgálati eljárásban felmerült 1.263.360,- (egymillió-kétszázhatvanháromezer-háromszázhatvan) Ft felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A tényállás

- [1] A felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás szerint a felperes 1982. február 1-től állt előbb munkaviszonyban, majd közalkalmazotti jogviszonyban az alperes jogelődjével. Eleinte óvodapedagógusként foglalkoztatták, majd 2017. augusztus 31-ig 17 éven keresztül intézményvezetői feladatokat látott el. Vezetői megbízása lejártát követően az intézmény vezetésére kiírt pályázat eredményeként nem őt, hanem ... bízták meg a vezetői teendőkkel. A 2017. szeptember 1-től hatályos kinevezés-módosításának megfelelően a felperes óvodapedagógus munkakörben dolgozott tovább az alperes ... Óvodájának ... Csoportjában. Az alperesi intézményvezető 2018. augusztus 28-án szóban arra kérte a felperest, hogy kinevezését közös

megegyezéssel módosítsák a munkavégzés helye tekintetében és munkáját 2018. szeptember 3-tól az alperes ... Tagóvodájában végezze tovább. A felperes a kinevezés-módosításához nem járult hozzá. A 2018. augusztus végén tartott tanévnyitó értekezleten az alperesi intézményvezető bejelentette, hogy a felperes szeptembertől a ... Tagóvodában kezdi meg munkáját, erre azonban nem került sor, mivel 2018. szeptember 3-tól keresőképtelen állományba került. E napon az alperes a postára adott dokumentumokban (kinevezés-módosítás, adatfelvételi lap, munkaköri leírás) a felperes munkavégzési helyeként a ... Tagóvodát tüntette fel. A felperes válaszelevelében közölte, hogy a kinevezés-módosítást nem fogadja el, ezért a keresőképtelensége végén az eredeti kinevezése szerinti munkavégzési helyen fog jelentkezni munkavégzésre. Az intézményvezető és a felperes 2018. szeptember 18-án és szeptember 20-án is egyeztettek a leendő munkavégzési helyről, az azonban nem vezetett eredményre. Szeptember 20-án a felperes jogi képviselője útján írásban tájékoztatta az intézményvezetőt, hogy a munkavégzés helyét csak közös megegyezéssel lehetne módosítani.

- [2] Telefonbeszélgetésük során október elején az intézményvezető közölte, hogy a felperes 2018. október 8-i keresőképesse válását követően a ... Tagóvodában vegye fel a munkát, a felperes azonban ezen utasítás írásba foglalását kérte. Erre nem került sor, ezért 2018. október 8-án a felperes a személyes találkozásukat követően szabadságot kért és kapott. 2018. október 9-én nem volt munkavégzési kötelezettsége, s ekkor az intézményvezető írásban tájékoztatta a közalkalmazottat a következőkről: „A kinevezésének módosításához a szakmai feladatok észszerű döntése vezetett. Álláspontom szerint a munkakör helye nem lehet sértő, tehát a kért kinevezés-módosítás elutasításának indokai előttem ismeretlenek. Természetesen felperes neve élhet a törvény biztosította munkajogi eszközökkel, amennyiben nem fogadja el a kinevezés-módosítását. Amennyiben elfogadja döntésemet, természetesen igényt tartok magas szakmai felkészültséggel végzett munkájára. Döntésem megváltoztatására lehetőséget nem látok.”
- [3] A felperes 2018. október 10-én, 11-én és 12-én szabadságon volt és az utolsó napon rendkívüli lemondással megszüntette közalkalmazotti jogviszonyát a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 29. § (1) bekezdésére hivatkozva. Rögzítette, hogy számára a 2018. október 9-én kelt levélből vállt az véglegesen bizonyossá, hogy nincs alkupozícióban, az alperes egyoldalúan módosította a kinevezését, melynek megváltoztatására nincs lehetőség. A munkaviszony egyoldalú módosítása jogellenes intézkedés, amely szándékosan és jelentős mértékben sérti az Mt. 58. §-ának kógens rendelkezését. Az intézményvezető 2018. október 18-án kelt levelében azt közölte, hogy a rendkívüli lemondást jogellenesnek tekinti, ezért a kért összegek kifizetésére nincs lehetőség.

A felperes keresete és az alperes ellenkérelme

- [4] A felperes keresetében a rendkívüli lemondása jogszerűségét állítva 16 havi távolléti díjának megfelelő 8.422.400,- forint végkielégítés, 8 havi távolléti díjának megfelelő 4.211.200,- forint felmentési időre járó távolléti díj és késedelmi kamata megfizetése mellett annak megállapítását is kérte, hogy közalkalmazotti jogviszonya megszűnésének időpontja 2019. június 1-je. Kifejtette, hogy a kinevezése egyoldalú módosításával, és ezen akarat fenntartásával a munkáltató nem teljesítette foglalkoztatási kötelezettségét. A szubjektív határidőt az intézményvezető 2018. október 9-én kelt válaszelevelétől számította, hiszen ekkor vált számára bizonyossá, hogy a kinevezése egyoldalú módosítására került sor. Utalt arra, hogy benne az intézményvezető konkurenciát látott és ezért törekedett arra, hogy az intézményen belül elszigetelje őt, megnehezítse együttműködését a kollégákkal.
- [5] Az alperes elsődlegesen a keresetindítási határidő elmulasztása miatt az eljárás megszüntetését, másodlagosan az eljárás felfüggesztését és az Alkotmánybíróság normakontroll eljárásnak kezdeményezését, érdemben pedig a kereset elutasítását és a felperes költségekben való marasztalását kérte. Álláspontja szerint a rendkívüli lemondás jogszerűségével kapcsolatos

közalkalmazotti igényt is 30 napos keresetindítási határidőn belül lehet érvényesíteni, amit a felperes elmulasztott. Állította a rendkívüli lemondásra nyitva álló szubjektív határidő elmulasztását is, előadta továbbá, hogy az alperesi intézményvezető mindvégig csupán az ajánlatát közölte és tartotta fenn a felperes irányába a munkahely megváltoztatásával összefüggésben, akinek jogában állt ezt nem elfogadni, ahogy azt meg is tette. Hivatkozott arra is, hogy a kinevezéstől eltérő foglalkoztatás nem valósult meg, mert a felperes 2018. szeptember 3-tól a rendkívüli lemondás közléséig nem végzett munkát, mivel keresőképtelen volt és szabadságát töltötte.

Az első- és másodfokú bíróság határozata

- [6] A Debreceni Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2.M.252/2018/13. számú ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte 381.000,- forint perköltség megfizetésére azzal, hogy a meg nem fizetett 758.045,- forint eljárási illetéket az állam viseli. Megállapította, hogy a felperes a rendkívüli lemondással kapcsolatos igényét az Mt. 287. § (2) bekezdése b) pontja alapján az elévülési időn belül érvényesíthette. Kifejtette, hogy a felperes egy folyamatos alperesi kötelezettségszegésre hivatkozott, ami a rendkívüli lemondás időpontjában is fennállt, így a szubjektív határidőt is megtartotta. A felek e kinevezés módosításáról nem állapodtak meg, az ajánlat elfogadása hiányában a felperes kinevezése a korábbi tartalommal változatlanul fennmaradt, s az attól eltérő foglalkoztatás nem valósult meg. Erre figyelemmel az alperes szándékos kötelezettségszegése nem volt megállapítható, mivel a felperes a ... Tagóvodában ténylegesen nem végzett munkát.
- [7] A felperes fellebbezése folytán eljáró Debreceni Törvényszék 2.Mf.21.390/2019/5. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét megváltoztatta és a felperesnek a 2018. október 12-én közölt rendkívüli lemondása jogszerűségének jogkövetkezményeként kötelezte az alperest, hogy a fizessen meg a felperesnek 8.422.400,- forint végkielégítést és 4.211.200,- forint felmentési időre járó távolléti díjat, valamint ezen összegek után járó késedelmi kamatot, továbbá 571.500,- forint együttes első és másodfokú perköltséget azzal, hogy a meg nem fizetett kereseti és 1.010.688,- forint fellebbezési illetéket az állam viseli. Egyetértett a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak a keresetindítási határidő elmulasztásának hiánya körében kifejtett álláspontjával és az Alkotmánybíróság eljárásának kezdeményezésére irányuló kérelem elutasításával is. Megállapította, hogy a munkáltató a felperes minden tiltakozása ellenére egyoldalúan kívánta módosítani a felperes kinevezését a munkavégzési hely tekintetében. Intézkedését 2018. szeptember 3-tól a rendkívüli lemondás beadásáig a felperes folyamatos tiltakozása ellenére fenntartotta és e szándékát a 2018. október 9-i levelében egyértelműen kifejezésre juttatta. A rendelkezésre álló iratok és tanúvallomások alapján megállapította, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója nyilatkozatával ellentétben a felperes részére megküldött kinevezés-módosítás és adatfelvételi lap módosítását nem ajánlatnak, hanem jogszerű munkáltatói intézkedésnek tekintette, s ebben a ... Tagóvoda került munkavégzési helyként feltüntetésre. A munkáltató anélkül, hogy a felperes ezen intézkedéshez hozzájárult volna, intézkedését tényként jelentette be és folyamatosan fenntartotta. A munkáltató utasítását véglegesnek tekintette és nem befolyásolja ezt a körülményt az sem, hogy a felperes keresőképtelensége és szabadsága miatt a megjelölt munkavégzési helyen nem végzett munkát.

A felülvizsgálati kérelem és felülvizsgálati ellenkérelem

- [8] A jogerős ítélet ellen az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, amelyben kérte, hogy a Kúria azt helyezze hatályon kívül és az elsőfokú ítéletet hagyja helyben, illetve szükség esetén a másodfokú bíróságot utasítsa új eljárás lefolytatására és új határozat hozatalára és marasztalja a felperest a perköltségben. Az alperes a felülvizsgálati kérelmében utalt az e körben kialakult bírói gyakorlatra, miszerint a felperesnek megküldött kinevezés-módosítás tervezet elnevezését, tartalmát és megszövegezését tekintve - a tartalmi elbírálás elvére figyelemmel - nem minősülhet egyoldalú intézkedésnek, ha a felperes a munkahelyt érintő módosítás elfogadását bármilyen szankció nélkül

visszautasíthatta (EBH2000.355.). A felperes ezen döntését meg is hozta, amikor aláírás nélkül visszaküldte az ajánlatot az intézménynek, s ennek következtében semmilyen hátrányos jogkövetkezményt nem szenvedett el. A felperes nem végzett munkát a ... Tagóvodában, ezért úgy szüntette meg rendkívüli lemondással a jogviszonyát, hogy sem formálisan, sem ténylegesen nem került sor a kinevezése módosításra, nem kellett az új tagóvodában munkát végeznie. Jogi helyzetével tisztában volt, hiszen maga is több alkalommal „ajánlat”-ként utalt a kinevezés-módosítás tervezetre, amelyet visszautasított.

- [9] Az Mt. 31. §-a alapján alkalmazandó Ptk. 6:8. § (1) bekezdése szerint a jognyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogy azt a címzettnek a nyilatkozó feltehető akaratára, az eset összes körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint érteni kellett. Ennek megfelelően a munkáltató ajánlatáról és nem a döntéséről tájékoztatta a felperest, így a rendkívüli lemondás idő előttinek minősül. A felperes nem szerzett tudomást teljeskörűen arról, hogy a kinevezése szerint kerül-e foglalkoztatásra vagy saját feltételezése szerint másik helyen. Mivel ténylegesen nem került sor a kinevezésétől eltérő munkavégzési helyen foglalkoztatására, így hátrány sem érte. Önmagában a más munkavégzési helyen történő foglalkoztatás szándékának kinyilvánítása annak foganatba vétele hiányában nem jogellenes, a jogszabály a ténylegesen megtörtént kötelezettségszegést szankcionálja, nem pedig annak szándékát. Ennek megfelelően a másodfokú bíróság ítélete sérti az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdése 2. mondatát és (3) bekezdését, M. cikke (1) bekezdését, XXVIII. cikk (7) bekezdését, 28. cikkét, a Pp. 410. § (2) bekezdését, 424. §-át, továbbá a Kjt. 2. § (3) bekezdését, az Mt. 31. §-át, 51. § (1) bekezdését, 52. § (1) bekezdése a-c) pontjait, a Pp. 279. § (1) bekezdését, 346. § (5) bekezdését, a Kjt. 29. § (1) és (2) bekezdését, valamint a Ptk. 6:8.§ (1) bekezdését.
- [10] Az alperes sérelmezte továbbá, hogy a másodfokú bíróság ítéletének indokolása nem felelt meg a Pp. 346. § (5) bekezdésében foglaltaknak, hiszen az indokolatlanul eltért az e körben már kialakított bírói gyakorlattól. A másodfokú bíróság szerint az alperes a felperes kinevezését egyoldalúan kívánta módosítani, e körben azonban nem jelölte meg, hogy mely időpontban született milyen tartalmú intézkedésre gondolt, mert egyoldalú kinevezésmódosító intézkedés az adott ügyben nem született. A törvényszék nem jelölte meg, hogy az idézett tanúvallomásoknak miért az adott részletét emelte ki és miért nem tulajdonított jelentőséget egyéb okirati bizonyítékoknak. Nem adta indokát annak sem, hogy miért nem a felperes tudattartalmát vizsgálta abban a tekintetben, hogy az adott esetben ajánlatról volt-e szó. Az sem derült ki az indokolásból, hogy miért az intézményvezető egyébként időben előbb tett bejelentését tekintette mérvadónak, hogy hol kívánja foglalkoztatni a felperest az időben később tett nyilatkozatával, valamint a tényleges foglalkoztatással szemben. Nem adta magyarázatát annak, hogy miért kizárólag egy szerencsétlenül megfogalmazott mondat alapján döntötte el a jognyilatkozat jellegét. Maga a tényállás is azt tartalmazta, hogy 2018. augusztus 28-án a munkáltató szóban kérte a felperest, hogy a kinevezést közös megegyezéssel módosítsák.
- [11] A felülvizsgálati érvelés szerint a jogerős ítélet sérti a Pp. 279. § (1) bekezdését is, mivel a törvényszék okszerűtlenül értékelte a bizonyítékokat amikor arra a megállapításra jutott, hogy az intézményvezető nyilatkozatai és a kinevezés-módosítási okirat tervezet nem ajánlat, hanem egyoldalú kinevezés-módosítás volt. A felperes ténylegesen meg sem jelent a másik munkavégzési helyen, hiszen keresőképtelen állományban, illetve szabadságon volt. Az intézményvezető mindvégig a felperes beleegyezésére várt, ami szintén azt támasztja alá, hogy a számára megküldött kinevezés-módosítási okiratot az alperes ajánlatnak tekintette. A kinevezés-módosítás megakadt az ajánlati szakaszban, annak közléséből pedig jogok és kötelezettségek nem származnak, így nem állapítható meg az alperesi kötelezettségszegés.
- [12] A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében kérte, hogy a Kúria a jogerős ítéletet hatályában tartsa fenn és marasztalja az alperest a felülvizsgálati eljárás költségében. Álláspontja szerint a jogerős ítélet megfelel a jogszabály rendelkezéseinek, az nem szenved a felülvizsgálati érvelésben felsorolt

hiányosságokban. A jognyilatkozat Ptk. 6:8. §-a szerinti értelmezésén túl, figyelemmel kellett lenni a kinevezés-módosítást tartalmazó okirat tartalmi elemeire és formai kellékeire, továbbá az eset körülményeire és a munkáltató jogkör gyakorló szándékára is. A kinevezés-módosítással együtt megküldött kísérőlevélben az intézményvezető egyértelműen utasította az intézkedés aláírására és az alperes számára történő visszajuttatására.

- [13] Az okirat tényként rögzítette a megváltozott munkahelyet. Annak megítélésénél, hogy a kinevezés egyoldalú módosítására sor került-e a munkáltatói jogkör gyakorlója tudattartalmának, illetőleg szándékának van döntő jelentősége figyelemmel arra, hogy a kinevezés egyoldalú módosítására a másik fél egyetértése hiányában került sor. Nem azt kellett tehát a perben feltárni, hogy ő miként értelmezte az alperes nyilatkozatát, hanem azt, hogy mi volt a munkáltatói jogkör gyakorlójának a szándéka. A törvényszék e körben is helyesen értékelte a rendelkezésére álló adatokat, bizonyítékokat.
- [14] A bírói gyakorlattal ellentétesen hivatkozott az alperes arra, hogy a perben jelentőséget kellett volna tulajdonítani annak a körülménynek, hogy a kinevezés-módosításra irányuló intézkedés végrehajtása hiányában nem eredményezett hátrányt (EBH2005.1240.). A kinevezés egyoldalú módosítása a vele történő közéléssel hatályosult. A kinevezés egyoldalú módosítása önmagában olyan súlyú jogsértés, amely minden további körülmény fennállása nélkül is megalapozza a rendkívüli lemondás jogszerűségét. A perben az alperes nem csupán egyoldalúan módosította a kinevezést, hanem következetes tiltakozás ellenére is fenntartotta szándékát és utolsó, 2018. október 9-én kelt levelében kifejezésre juttatta, hogy döntése végleges, annak megváltoztatására nem lát lehetőséget.
- [15] Az alperes szerint a kinevezés egyoldalú módosításának végrehajtása hiányában jogszerűen nem élhetett volna rendkívüli lemondással. Az intézkedést azonban a felperes érvelése szerint az alperes végrehajtotta, hiszen a döntését kihirdette a tanévnyitó ülésen, munkahelyére más közalkalmazottat nevezett ki és osztott be munkavégzésre, intézkedését utólag írásba foglalta, emellett módosította az adatfelvételi lapon szereplő adatai között a munkavégzési helyet, a KIIR-ben is azt rögzítette, hogy a ... Tagóvoda szolgál munkavégzése helyéül és szándékát többször megmáshíthatatlanul kifejezésre juttatta. Önmagában az, hogy ténylegesen nem végzett munkát a ... Tagóvodában, nem azonos az intézkedés végrehajtása elmaradásával. A rendkívüli lemondás nem volt idő előtti figyelemmel arra, hogy a kinevezés egyoldalú módosítása bekövetkezett. A másodfokú bíróság az eljárási szabályokat maradéktalanul betartotta, eleget tett indokolási kötelezettségének is.

A Kúria döntése és annak jogi indokai

- [16] Az alperes felülvizsgálati kérelme nem megalapozott.
- [17] A felülvizsgálati kérelem egymással szorosan összefüggő, kötelező tartalmi kellékei a jogszabálysértés és a megsértett jogszabályhely megjelölése, valamint annak kifejtése, hogy a fél a határozat megváltoztatását milyen okból kívánja. Ezen együttes törvényi feltételeknek a fél akkor tesz eleget, ha egyrészt a megsértett jogszabályhelyet konkrétan megjelöli, másrészt pedig a hivatkozott jogszabálysértést tartalmilag is körülírja, az arra vonatkozó jogi álláspontját kifejti, vagyis ha a jogszabálysértésre való hivatkozása indokait is ismerteti. Mindezek bármelyikének hiánya a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasítását eredményezi [1/2016. (II.15.) PK vélemény a felülvizsgálati kérelem hivatalbóli elutasításának egyes kérdéseiről].
- [18] Az alperes felülvizsgálati kérelmében kifogásolta, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 424. § (3) bekezdését, az Alaptörvény 25. cikk (1) bekezdés második mondatát és (3) bekezdését, a Pp. 410. § (2) bekezdés ca) pontját és cb) pontját, a Pp. 424. § (2) bekezdését, a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény (a továbbiakban: Kjt.) 2. § (3) bekezdését, a munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény (a továbbiakban: Mt.) 51. § (1) bekezdését, 52. § (1) bekezdés a-c) pontját, az Alaptörvény M. cikk (1) bekezdését, XXVIII. cikk (7) bekezdését és XXVIII. cikkét, ezzel kapcsolatban azonban nem fejtette ki, hogy a jogerős ítélet milyen okból nem

felel meg ezen jogszabályi és alaptörvényi rendelkezéseknek, ezért azt a Kúria érdemben nem vizsgálta.

- [19] Az alperes felülvizsgálati kérelmében kifogásolta, hogy a másodfokú bíróság ítélete sérti a Pp. 346. § (5) bekezdését, mivel a határozata indokolása nem felel meg a jogszabály követelményének.
- [20] A Pp. 346. § határozza meg, hogy mit kell tartalmaznia az ítéletnek, s annak (5) bekezdése rögzíti a jogi indokolás tartalmát. Eszerint a jogi indokolásnak kell tartalmaznia az ítélet alapjául szolgáló jogszabályokat és szükség esetén azok értelmezését, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.
- [21] A Kúria álláspontja szerint a másodfokú bíróság határozatának jogi indokolása megfelel a jogszabály követelményének. A bíróságoknak a határozatukat a szükséges mértékben kell megindokolniuk, amelynek körét az adott ügy jellege és az eljárás során tisztázásra váró körülmények terjedelme határozza meg. A törvényszék rögzítette a tényállást és az abból figyelembe vett körülményeket, valamint a levont jogkövetkeztetésekről is számot adott. Önmagában az indokolási kötelezettség megsértése nem állapítható meg amiatt, hogy a levont jogkövetkeztetéssel a fél nem ért egyet. Az Alkotmánybíróság ezzel összefüggésben több ügyben kifejtette, hogy „a bíróságok indokolási kötelezettségéből nem következik a felek által felhozott minden észrevétel egyenként való megcáfolási kötelezettsége, különösen nem az indítványozó szubjektív elvárásait kielégítő mélységű érvrendszer bemutatása. A jogszabályok végső soron és kötelező erővel történő értelmezése egyébiránt a bíróságok feladata” [30/2014. (IX.30.) AB határozat [89]].
- [22] Az alperes azt is kifogásolta felülvizsgálati kérelmében, hogy a másodfokú bíróság megsértette a Pp. 279. § (1) bekezdését, mivel iratellenesen állapította meg a tényállást és a bizonyítékokat kirívóan okszerűtlenül értékelte.
- [23] A Pp. 279. § (1) bekezdése szerint a bíróság a perben jelentős tényeket a felek tényállításainak és a perben tanúsított magatartásának, valamint a per tárgyalása során megismert bizonyítékoknak és egyéb peradatoknak az egybevetése, egyenként és összességében történő értékelése alapján a meggyőződése szerint állapítja meg.
- [24] A Kúria töretlen gyakorlata értelmében (Kúria Kfv.V.35.474/2011.- BH 2012.179.) a bizonyítékok mérlegelésén alapuló ítélet felülvizsgálattal eredményesen akkor támadható, ha a bizonyítékok mérlegelése okszerűtlen, vagy iratellenes volt. A felülvizsgálati eljárás keretében a bíróság mérlegelési körébe tartozó kérdés általában nem vizsgálható és nincs lehetőség a bizonyítás adatainak újabb egybevetésére és értékelésére. A felülvizsgálat csak arra szorítkozhat, hogy a mérlegelés körébe vont adatok, tények értékelésénél nincs-e nyilvánvalóan helytelen következtetés. Az erre alapított felülvizsgálati kérelem csak akkor lehet eredményes, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás iratellenes, illetőleg a bíróság a bizonyítékokat azok egybevetése során nem a maguk összességében értékelte és ennél fogva a megállapított tényállás nyilvánvalóan okszerűtlen, vagyis lényeges logikai ellentmondást tartalmaz. Ez a gyakorlat az új Pp. hatálya alatt is irányadó, a felülvizsgálat alapja csak az ügy érdemére kiható jogszabálysértés lehet (Pp. 406. § (1) bekezdés).
- [25] A Kúria álláspontja szerint a jogerős ítélet ilyen jellegű eljárási fogyatékoságban nem szenved. A törvényszék ítélete indokolása [2] bekezdésében azt rögzítette, hogy az intézményvezető 2018. augusztus 28. napján szóban kérte a felperest, hogy a kinevezését közös megegyezéssel a munkavégzés helye tekintetében módosítsák. A felülvizsgálati érvelés szerint később erre a nyilatkozatra már akként utal vissza a másodfokú bíróság, mint amikor az intézményvezető tényként közölte a felperessel új munkavégzési helyen történő foglalkoztatását, pontosan azonban nem jelölte meg, hogy a másodfokú bíróság ítélete hol tartalmaz ilyen megállapítást. A felperesi állítással szemben megállapítható, hogy a jogerős ítélet [20] pontja azt rögzíti, hogy „a rendelkezésre álló

iratok és a tanúk vallomása alapján megállapítható, hogy az alperesi intézményvezető már a 2018. augusztus 30-án, vagy 31-én megtartott tanévnyitói értekezleten bejelentette, hogy a felperes kinevezésében megjelölt ...óvoda helyett 2018 szeptemberében már a ... Tagóvodában kezdi meg munkáját". Ezt követően a törvényszék részletesen elemezte a tanúk ezzel kapcsolatos vallomását, és külön említette azonban az intézményvezető 2018. augusztus 28-i szóbeli kérelmét.

- [26] Az alperes érvelése szerint kirívóan okszerűtlenül értékelte a bizonyítékokat a másodfokú bíróság akkor is, amikor arra a megállapításra jutott, hogy az intézményvezető jognyilatkozatai, valamint a kinevezés-módosítási okirattervezet nem ajánlat, hanem egyoldalú kinevezés-módosítás, mivel figyelmen kívül hagyta, hogy a felperes ajánlatként utalt ezekre a nyilatkozatokra, amelyeket visszautasíthatott. Ezzel szemben a másodfokú bíróság kifejtette és magyarázatát adta, hogy mely bizonyítékokra figyelemmel jutott arra a következtetésre, hogy a munkáltatói jogkör gyakorlója a nyilatkozatával ellentétben a felperes részére megküldött kinevezés-módosítás és adatfelvételi lap módosítását nem ajánlatnak tekintette, hanem a munkáltató jogszerű intézkedésének. E körben bizonyítékként értékelte a per iratanyagában szereplő okiratot, amely azt tartalmazta, hogy „2018. szeptember 1. napi hatállyal a kinevezését az alábbiak szerint módosítom”, továbbá ... intézményvezető-helyettes tanúvallomását, mely szerint a 2018. október 1-jei adatok a KIIR-be úgy kerültek rögzítésre, hogy a felperes a ... Tagóvodában dolgozóként volt feltüntetve (10. sz. jegyzőkönyv 5. oldal 5. bekezdés). Ezen túl megállapította, hogy az alperesi intézményvezető a felperes részére 2018. október 9-én kelt levelében kifejezetten rögzítette, hogy a felperes kinevezését módosította, amelyet a szakmai feladatok ésszerűsítése indokolt és döntését nem változtatja meg, „a megváltoztatásra lehetőséget nem” lát.
- [27] Helytállóan állította az alperes, hogy a Kjt. 2. § (3) bekezdése szerint a közalkalmazotti jogviszonyban is alkalmazni kell az Mt. 31. §-át, mely felsorolja, hogy a Ptk. mely rendelkezései irányadóak az adott foglalkoztatási jogviszonyban. Ennek megfelelően a közalkalmazotti jogviszonyban is irányadó a Ptk. 6:8. § (1) bekezdése, mely szerint a jognyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a címzettnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kellett. Alkalmazandó továbbá a Ptk. ajánlati kötöttségre (6:64. §), valamint az ajánlati kötöttség megszűnésére (6:65. §), és az ajánlat elfogadására (6:66. §) vonatkozó rendelkezések.
- [28] A másodfokú bíróság figyelemmel volt arra, hogy az alperesi munkáltató anélkül, hogy a felperes a kinevezése módosításához hozzájárult volna, korábbi munkavégzési helyén új közalkalmazotti jogviszonyt létesített, a változást tényként jelentette be, majd intézkedését a felperes keresőképtelensége és szabadsága alatt mindvégig fenntartotta, a felperes tiltakozása ellenére nem módosította álláspontját. 2018. október 9-én kelt levelében végleges döntéséről tájékoztatta a felperest és azt kinevezés-módosításnak nevezte. Egyértelműen rögzítette azt is, hogy annak megváltoztatására nem lát lehetőséget. A munkajogi jognyilatkozatok tekintetében alkalmazandó, az ajánlatra és az ajánlati kötöttségre vonatkozó polgári jogi szabályokból következően a perben azt kellett eldönteni, hogy az alperes meddig tartotta fenn az ajánlatát, meddig állt fenn az ajánlati kötöttség és ehhez képest mikor volt az a perdöntő körülmény, amellyel a munkáltató egyoldalú kinevezés-módosítása megvalósult és milyen időponttal. Ezt nem lehet folyamatként értékelni, az egyoldalú kinevezés-módosítás egy konkrét időpontban megtörtént konkrét jognyilatkozatként értelmezhető. Az alperes azzal, hogy újra és újra tárgyalt a felperessel szóban és levélváltással, azt jelenti, hogy ajánlatát mindvégig fenntartotta, egészen addig, amíg 2018. október 9-i levelében kinyilvánította világosan, véglegesen és megmásíthatatlan döntését arról, hogy a kinevezés egyoldalú módosításával a felperesnek új munkavégzési helyet jelölt ki. Ehhez képest tehát a kinevezés perben kifogásolt jogellenes egyoldalú módosítása a 2018. október 9-ei munkáltatói jognyilatkozat felperessel való közlésekor történt meg, így a felperes október 12-én megalapozottan nyújthatta be rendkívüli lemondását a munkáltató által részére írásban közölt egyoldalú kinevezés-módosítás miatt. Az elsőfokú bíróság az alperes utolsó írásbeli nyilatkozatát a végleges döntés

egyértelmű kinyilvánítása ellenére minősítette a kinevezés módosítására irányuló ajánlatnak csupán amiatt, mert a felperes még szabadságon volt, így nem állt munkába a részére kijelölt másik tagintézményben. A munkaviszonyban és a közalkalmazotti jogviszonyban a megállapodás tartalmát több okirat esetén ezen okiratok tartalma alapján kell elbírálni. Annak megítélésénél, hogy az alperesnek a munkavégzési hely megváltoztatására vonatkozó kinevezés-módosítási ajánlatát követő egyeztetések és levélváltások az alperesi ajánlat fenntartásaként és az alperes ajánlati kötöttségeként, vagy a kinevezés ajánlott módosítása egyoldalú - jogellenes - megvalósításaként értékelhetők-e, nem annak van perdöntő jelentősége, hogy a felperes a szabadsága alatt még nem állt munkába a részére egyoldalúan kijelölt tagintézményben, hanem annak, hogy az alperes 2018. október 9-i, a felperessel közölt utolsó írásbeli jognyilatkozatában a kinevezésre vonatkozó döntésének véglegességét egyértelművé tette.

- [29] Kellő alap nélkül kifogásolta az alperes azt is, hogy a másodfokú bíróság döntése ellentétes az adott körben kialakított joggyakorlattal. Az alperes felülvizsgálati kérelmében részben pontatlanul idézte a megjelölt jogeseteket, illetve azok eltérő tényállás alapján születtek. Egységes abban a bírói gyakorlat, hogy a kinevezésnek megfelelően történő foglalkoztatás a munkáltató lényeges kötelezettsége (Kúria Mfv.I.10.380/2017. - EBH 2018.M.27.). A munkáltatónak a kinevezésben foglalt feltételekkel kell foglalkoztatnia a közalkalmazottat, s amennyiben annak egyik lényeges elemét, a munkavégzési helyet módosítani kívánja, arra csak a közalkalmazott hozzájárulása esetén kerülhet sor. Bár a felperes erre több esetben felhívta a munkáltató figyelmét és jelezte azt is, hogy nem kíván hozzájárulni kinevezése módosításához, az alperes egyoldalúan, a felperes hozzájárulása nélkül megváltoztatta azt. Az egységes bírói gyakorlat szerint ez olyan súlyú kötelezettségszegés, amely alapot adhat a másik félnek arra, hogy jogviszonyát azonnali hatállyal megszüntethesse (LB Mfv.I.70.798/2004. - EBH 2005.1240). A kinevezés egyoldalú módosítása esetén a rendkívüli lemondás jogszerűsége vizsgálata körében nem volt annak jelentősége, hogy az adott döntés okozott-e érdeksérelmet közvetlenül a felperesnek, vagy sem, illetve az milyen mértékű volt.
- [30] Kellő alap nélkül állította az alperes azt, hogy a felperes jognyilatkozata idő előtti volt, mivel a sérelem nem következett be. Az Mt. 15. § (4) bekezdése szerint az egyoldalú jognyilatkozat a címzettel való közléssel válik hatályossá és - a törvény eltérő rendelkezésének hiányában - csak a címzett hozzájárulásával módosítható, vagy vonható vissza. Az alperesi intézményvezető 2018. október 9-én kelt levelében egyértelműen közölte a kinevezés módosításáról szóló döntését a felperessel, ez az intézkedés a közléssel hatályosult, így nem volt jelentősége annak a körülménynek, hogy a felperesnek szabadsága, illetve keresőképtelensége folytán az új munkavégzési helyen nem volt munkavégzési kötelezettsége.
- [31] A másodfokú bíróság a Kjt. 29. § (1) bekezdésének helyes értelmezésével és alkalmazásával jutott arra a következtetésre, hogy a munkáltató azzal, hogy a felperes kinevezését a munkavégzés helye tekintetében - a felperes többszöri tiltakozása ellenére - egyoldalúan módosította, a közalkalmazotti jogviszonyból származó lényeges kötelezettségét szándékosan és jelentős mértékben megszegte, így a felperes jogosult volt jogviszonyát azonnali hatállyal megszüntetni.
- [32] Mindezekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 424. § (1) bekezdése alapján - az indokolás részbeni módosításával - hatályában fenntartotta.

A döntés elvi tartalma

Annak megítélésénél, hogy az alperesnek a munkavégzési hely megváltoztatására vonatkozó kinevezés-módosítási ajánlatát követő egyeztetések és levélváltások az alperesi ajánlat fenntartásaként és az alperes ajánlati kötöttségeként, vagy a kinevezés ajánlott módosítása egyoldalú - jogellenes - megvalósításaként értékelhetők-e, nem annak van perdöntő jelentősége, hogy a felperes a szabadsága alatt még nem állt munkába a részére egyoldalúan kijelölt tagintézményben, hanem annak, hogy az alperes 2018. október 9-i, a felperessel közölt utolsó írásbeli jognyilatkozatában a kinevezésre vonatkozó döntésének véglegességét egyértelművé tette.

Záró rész

- [33] Az alperes pervesztes lett, ezért a bíróság a Pp. 82. és 83. §-a alapján döntött a felperes ügyvédjének a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján az ügyvédi munkadíj megfizetéséről. Annak mértéke megállapításánál a 3. § (6) bekezdésére figyelemmel tekintettel volt az ügyvédnek a felülvizsgálati eljárásban elvégzett tevékenysége mértékére.
- [34] Az alperes az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontja szerinti teljes személyes illetékmentességben részesül, ezért a felülvizsgálati eljárási illetéket helyette a Pp. 102. § (6) bekezdése alapján az állam viseli.
- [35] A felülvizsgálat lehetőségét a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

, 2020. szeptember 16.

Dr. Stark Marianna s.k. a tanács elnöke, Dr. Tánczos Rita s.k. előadó bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő